

Gazeta Gdańska

PRZEDPŁATA W POLSCE wynosi kwartalnie 7,50 mk. polskich z odnośzeniem do domu przez listowego. **OGŁOSZENIA** inserentów zamieszczonych w Polsce po 1,50 mk. polskich za jednolamowy wiersz petitowy.

Adres: „Gazeta Gdańska” w Gdańsku—Danzig, Postschliessfach 188. — Redakcja i Ekspedycja: Grobla Przedmiejska (Vorstadt. Graben) 49.

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSTUS!

WYCHODZI CODZIENNIE W POŁUDNIE z wyjątkiem niedziel i świąt katolickich. Kto chce zamieścić w niej ogłoszenie, nadać je winien najpóźniej dnia poprzedniego do godz. 1-szej w południe. Telefon 1781.

PRZEDPŁATA W WOLNYM GDANSKU wynosi kwartalnie 3,45 mk. niem., a 4,35 mk. niem. z odnośzeniem do domu. **OGŁOSZENIA** z obszaru Woln. Gdańska po 60 fen. niem. za jednolamowy wiersz petitowy.

Rok XXX.

Gdańsk, na niedzielę dnia 5-go września 1920.

Nr. 205.

Przed rozstrzygnięciem kwestji gdańskiej

Chociaż traktat pokojowy oznaczył przyszłość polityczną Gdańska, mimo to sprawa ta nie jest jeszcze dostatecznie wyjaśniona. Są pewne kwestje sporne, które Niemcy i gdańszczanie usiłują według swego zrozumienia załatwić i to ze szkodą dla Polski. Lecz nawet punkty jasne, które na korzyść Polski przemawiają, usiłuje p. Sahm, Rada Stanu i wieksza część wpływowych osób tutejszych zmienić na niekorzyść Polski, naginając i nadużywając odnośne ustępy traktatu pokojowego.

Rozczarowanie ogarnąć może każdego sprawiedliwie i rzeczowo myślącego człowieka po przeczytaniu projektu konwencji gdańsko-polskiej i konstytucji. Zwłaszcza w pierwszej sprawie, w której mają być zagwarantowane szerokie prawa Polski w Gdańsku, widzi się wielkie ich okrojenie, ba nawet zupełne wydziedziczenie Polski. Jest to wprost ironją dla Polski. Nie wąpimy wcale, iż Paryż długo się gdańskim projektem zajmować nie będzie i zgóry go odrzuci, gdyż jest on targnięciem się na prawa Polski i wykracza oczywiście przeciw przepisom traktatu pokojowego.

Nadkomisarz Tower udaje się w tych dniach do Paryża, aby przedłożyć tamże Najwyższej Radzie gdańskiej projekt konstytucji i konwencji polsko-gdańskiej.

Zawikłana tak bardzo sprawa Gdańska weszła teraz przed wielkie forum świata. Ostatnie wypadki w Gdańsku zainteresowały wszystkie państwa a najbardziej Polskę i koalicję, która poznała nareszcie, iż Gdańska nie można lekceważyć. Zrozumiano nareszcie, iż nowy ten twór traktatu wersalskiego, który ma służyć przede wszystkim Polsce, występuje przeciwko niej i niejako wypowiada jej wojnę przez ogłoszenie neutralności. Tu uwydatniło się jak najjaśniej wrogię wystąpienie przeciw Polsce i zgwałcenie jej praw. Koalicja nie mogła obojętnie spoglądać na taki bieg wypadków w jednym porcie polskim i w ostrych słowach upomniwała „władców” Gdańska. Zaznaczyła również, iż Polska ma korzystać z wszelkich praw zagwarantowanych traktatem pokojowym. Z tego wnioskować można, iż dotychczas nie zważano na słuszne prawa Polski. Z decyzji koalicji w kwestji gdańskiej wnioskować można, iż sprawa ta weszła obecnie na lepsze tory dla Polski. Jeżeli Rzeczpospolita nie otrzyma w zupełności Gdańska, to powinna przynajmniej mieć takie prawa w nim, aby wypadki ostatnie ani w przyszłości nie powtórzyły. W tym celu potrzeba koniecznie załogi polskiej. Obecny stan rzeczy nie jest zadowalający. Przed obawą Polski i koalicji wyładowuje się broń i amunicję dla wojska polskiego, lecz napreżone stosunki, jakie tu obecnie panują, nie dają gwarancji na zapobieżenie nowych wykroczeń. Agitację przeciw chętnym do pracy uprawia się zupełnie jawnie. Odezwy komunistyczne porozlepiane na ulicach Gdańska i przedmieść wcale nie roją dobrych nadziei na przyszłość. Tu potrzeba energiczniejszego działania. Lada dzień mają robotnicy w porcie zaprzestać pracy, a wyładowanie amunicji i towarów dla Polski może znowu stanąć i narażać nas na dotkliwe straty. Pomimo licznych innych kwestji powinna Polska nie zaniedbać dopatrzenia swych praw w Gdańsku, gdzie przyszłość jej rości dla niej tak wielkie nadzieje — drogę otwartą na świat zachodni przez polskie morze. Sprawa ta powinna należeć do pierwszorzędnych w chwili obecnej. Zaniedbanie jej pociągnie za sobą nieobliczone szkody dla przyszłości Ojczyzny naszej.

Koalicja zrozumiała nareszcie znaczenie Gdańska dla Polski i nie będzie oporna w przyznaniu jej w nim szerokich praw.

Niedaleka przyszłość okaże, co się stanie z Gdańskiem. Niedawno jeszcze temu żądali gdańszczanie rewizji traktatu pokojowego co do

Gdańska i Pomorza. Przypuszczali wtenczas, że nadeszła dla nich stosowna godzina do uderzenia na Polskę. Nadzieje oddania Gdańska i Pomorza Niemcom wzrosły wtenczas ogromnie i wydawały się dla nich blizkimi ziszczenia. Teraz karta szczęścia ich się przewróciła. Przeliczyli się znowu w swych kombinacjach. Postępowanie ich odbija się na nich w niedalekiej przyszłości. Zapłać oni należycie za swe kłótnie przeciw Polsce i smutne ich doświadczenie powinno być przestroga dla nich w przyszłości.

Bolesław Kielbratowski.

Liga narodów.

Człowiek dziki żywił się z łowiectwa. Przytem nie dbał o rodzinę, lecz płodził dzieci, których nawet nie znał. Kiedy powziął wreszcie wyobrażenie o bóstwie, przejął je w postaci bałwochwaltwa. Grzebał w brzuchu zwierzęcia, szukając tam swych bogów wyroku. Chciwość popychała go do srogich napadów i rabunków.

Tak tworzyły się zbrojne gromady polowców. Obozowiska takich polowców znajdowały się nie tylko w innych krajach, lecz i na Litwie i na Zmudzi.

W takim stanie człowiek nie mógł pozostać. Wstąpił więc z czasem na 1-szy szczebel uspołecznienia przez uwłaszczenie zwierząt i ziemi.

Z posiadania ziemi wynika pierwsza myśl o rolnictwie, z rolnictwa zaś i pasterstwa wyłania się cześć gwiazd. Następnie ze wszystkich dotychczasowych pierwotnych wyobrażeń zmysłowych i nadzmysłowych wyłonił się pierwszy system religijny. Jednakże przeciwko zajęciu ziemi występują ze zbrojnym protestem łowcy. Muszą tedy rolnicy i pasterze iść do walki w obronie posiadłości swojej. Tworzą się konne hordy bojarów, co zwyciężając łowców w zaciętych bojach, sadowią się na upatrzonej przestrzeniach z zamiarem wyłącznego władania zwierzętami i ziemią, wreszcie ujarzmiają ludzi, wtrącając jeńców w niewolę.

Tak zrodził się feudalizm, to jest ustrój oparty na zależności lennika od władzy, który mu nadał ziemię. Wodzowie naczelnicy koszar stają się królami gospodarzami. Ci obdarzają urzędami i łaską najgorszych nikczemników, ujmujących katować jeńców, uciskać ludzi, ćwiczyć pacholków dworskich. Z takich aczkolwiek bezecnych zasad gwałtu, wyłania się jednak znowu pewien postęp rządu. Z biegiem

czasu powstają liczne państwa, które staczają walki jedne z drugimi wyłącznie w celu łupieżstwa. Gruntem ich politycznych stosunków to gwałt. Niewola poddanych staje się coraz srozsza, środki panowania są coraz okrutniejsze. Każdy dom jest katownia.

Skutkiem wewnętrznych rozterek, wojen i zepsucia zbytami feudalizmu upada, a raczej przeobraża się w monarchję. Jednak co chwila podnoszą głowę rzesze bojarские, arystokracja, szlachta. Hasłem jej obieranie królów, strącanie tyranów, czasem elekcje i moc niepozwalania (liberum veto). Dzieje się to tak na łąkach Eufratu, jak nad brzegami Jordanu, tak samo na miedzach, gdzie Europa styka się z Azją, jak nad Dunajem i Wisłą. Monarcha zmuszonym jest szukać podpór dla władzy swojej. Zjednywa więc arystokrację, rozdając dawnym grafom i du-kom (księżetom) łowiectwa, kuchmistrzostwa lub inne dworskie godności. Nowych ludzi wprowadza na urzędy. Wreszcie zbliża się do stanów niższych upósłdzonych, zapewnia wszystkim ludziorz bezpieczeństwo osobiste o obronę praw, a przemysłowi opiekę.

Dzięki tej zmianie ożywił się lud żwawym ruchem. Monarchowie porozumiewali się z masą, pozyskali podatki i utworzyli wojsko stałe, gotowe. Doskonali się broń, zmienia się obraz bojów. Rozstrzygającym nie jest już męstwo, ale posłuszeństwo, nauka i złoto.

Karność, posłuszeństwo monarsze dochodzi aż do potargania węzłów rodzinnych. Ale na dworach panuje obluda, służalstwo, przewrotna moralność; ludy wszakże otrzymują prawodawstwo cywilne i karne, sądownictwo prawidłowe.

Monarcha powraca tedy ludom ziemię i władzę rozumu, zakłada szkoły i akademie, wzywa go więc do odkrycia fałszu, wypłnienia zabobonów, oszukaństwa. Nastają czasy, w których mniej bywa poezji i krasomówstwa, lecz wzrasta zajęcie naukami. Celem umiejętności stają się przyroda i człowiek. Zbliża się chwila działalności rozumu powszechnego, który swą potęgą, niewidzialną, ale niezmierną, zgodnie ze stałymi i niezmiennymi prawami świata doprowadzi ludy do jednego celu: zrzeczenia na zewnątrz i takiego udoskonalenia urządzeń wewnętrznych, iżby każdy mógł spełniać swe obowiązki, oraz używać jaknajszerzej praw przyrodzonych.

Ruszyły chmury zbrojnych ludów, powołując do broni wszystkich pomiędzy szesnastym a siedmudziesiątym rokiem życia. I zwyciężyły. Ale z tego zwycięstwa narodu francuskiego wynika nie okrucieństwo, nie zemsta, lecz przebaczenie, ludzkość i braterstwo.

WARSZAWSKI BANK STOŁECZNY

ODDZIAŁ W WEJHEROWIE

LEBORSKA nr. 75.

TELEFON nr. 25.

Otwarty od dnia 26-go sierpnia 1920 r.

Wszelkie operacje bankowe
Sprzedaż i kupno walut i papierów, złota i srebra. Rachunki bieżące i wkłady.

PREZYDJUM RADY:

Adam Hrabia Zamojski
Antoni Kieniewicz
Włodzimierz Hrabia Mielżyński.

PREZYDJUM ZARZĄDU:

Ryszard Gałęziński
Romuald Haller.

1957

Toczyły się bezustanne spory i boje w przeszłości, — wojny o spadki, puścizny, berła, korony. Z tych wojen historycy skłecili całą historię ludzką, chociaż są one jedynie wypadkami potocznymi i bynajmniej nie istotne w dziejach rodu ludzkiego. Jeżeli podobne zdarzenia zajądą w czasie, gdzie ogólne usiłowania natury znajdują się już w pewnej sile ku złamaniu przeciwnych sporów, natenczas powyżej przytoczone zdarzenia stają się bodźcem skutecznym, wówczas odnoszą zwycięstwa, sprowadzają wielkie odmiany ogólne i wywołują długotrwałe skutki. Jeżeli zaś schwycą stronę sprawę przeciwną naturze, przeciwną cywilizacji, natenczas ich zwycięstwa stają się tylko przyczyną nowych zaburzeń.

Dzieje ludzkości są zatem wielką nieprzewidywaną walką cywilizacji przeciwko wszystkiemu co stawiają im opór. Stan wojenny jest tylko stanem przejściowym. Pokój powszechny zaś i zjednoczenie narodów nie jest marą w dziejach narodu.

Widzieliśmy już kilkakrotnie próby rzesz, jakoto: w lidze Achajskiej (w Grecji), co upadła przez zawiść wzajemną miast, — widzieliśmy możnowładców i królów w cesarstwie rzymskim, które padło przez podziały, zaś w świecie nowożytnym doznaliśmy tych prób pod Karolem Wielkim, Henrykiem IVym, we Francji.

Gdy Polska broniła cywilizacji, walczyć nad Dniestrem, Dzwina, Bugiem i Wisłą, inne narody doskonaliły tymczasem rolnictwo, fabryki — murowały swe miasta i sioła. Tworzyła się wtedy nowa cywilizacja, wyższa od poprzedniej. Wynikały wprawdzie i wówczas wojny, ale nie burzyły one i nie niszczyły cywilizacji. Wypadał z nich zawsze ostatecznym wynikiem między ludami ogólniejszy związek.

Tak myśl zrzeszenia stale powraca. Nie jest ona niczem nowym, tylko naturalnym następstwem poprzedzających ją zdarzeń. Ta myśl zrzeszenia narodów występuje tem jaśniej, im większe jej wskrzeszenie poprzedzało napięcie. Myśl zrzeszeń zdaje się chwilowo najbliższą urzeczywistnienia. Wojenne zakusy nie będą w stanie zakłócić świata i tak samo spełzną na niczem podziemne nurtowania społeczeństwa. Światło nie nadejdzie od wschodu.

Narody cywilizowane nie mogą pozwolić na wytrącenie sobie z ręki rządów świata. Żeby pokój stał się powszechnym, temu celowi ma służyć urzeczywistnienie myśli o rzeszy. O dobra cywilizacyjne, o pokój powszechny, o rzeszę narodów tu chodzi. Miałożby znowu to dzieło pójść na rozterkę?

Dziwniejsze przemiany dokonały się w świecie działaniem czasu: zniżyły się góry, — na miejscu mórz stanęły lądy olbrzymie.

W świecie ludzkim ukazują się zapowiedzi lepszej przyszłości. Jako taka zapowiedź uważać należy troskę o dole włóścian, o dole robotników.

Powołana do życia liga narodów odbyła w Waszyngtonie pierwsze swe posiedzenie, a wynikiem tych obrad były uchwały, które jeżeli przedstawić rządów całego świata KU OCHRONIE PRACY. Na tem podłożu snuć będą się dalsze projekty, które ostatecznie staną podstawą dla pogodzenia sprzecznych poglądów, wrogich sobie wyobrażeń socjalnych.

Dr. Mieczysław Jankowiak.

Gdańsk, dnia 1 września 1920 r.

W obronie zwierzyny.

Za czasów panowania niemieckiego miała zwierzyna swoje prawa. Z wyjątkiem zawodowego klusownika nikt przeciwko temu prawu nie występował.

Jak wygląda dzisiaj?

Dzisiaj zwierzyna jest z pod prawa wyjęta, i niedługo nie będzie w niektórych okolicach ani sarny, ani zająca, ani kuropatw itd.

Tam, gdzie nasi żołnierze pełnią służbę i straż graniczną, tam wystrzelają kompletnie wszystko. Z bólem serca patrzy na to **nadleśniczy** i biada, że nie może przeciwdziałać.

Czy nie masz na to żadnej rady lub zakazu? Czy żołnierz stoi na pograniczu na to, ażeby pełnić straż lub klusownictwo?

Wstyd i hańba, że niema władzy, ażeby takiemu rabowaniu zwierzyny zapobiedz. Wyrzekaliśmy na grenszuc itd.

To też subordynacja u naszej straży pogranicznej. — u naszego ubóstwianego niejednokrotnie wojska powinna być inna, jak u tych ludzi, co jako zbójcy gospodarowali u nas i psuli, niszczyli, rabowali gdzie co dopadli.

Odwolują się zatem za pośrednictwem prasy do władz naszych wojskowych, aby tę tak ważną sprawę odpowiednimi rozkazami załatwiły, bo niedługo a nie będzie w lasach pogranicznych żadnej zwierzyny.

Niechaj głos mój dojdzie tam skąd wyjdzie odnośny rozkaz i rozporządzenie.

Nie dosyć, że na pograniczu kwitnie przemysłnictwo do Niemiec i do Gdańska, ale jeżeli i jeszcze uprawiane ma być przytem i klusownictwo, to niechaj ten głos publiczny się przyda na to, ażeby władze kontrolujące straż graniczną odpowiednie wydały rozporządzenie, gdwż Polska nie ma być krajem bezprawia i swawoli wszelkiej, lecz krajem prawa, dobrych obyczajów i karności.

Przegląd polityczny.

Ryga miejsce obrad pokojowych.

Wydział prasowy ministerstwa spraw zagranicznych komunikuje: Dnia 2 września nad ranem odebrano następujący radiotelegram z Moskwy: Warszawa Sapieha minister spraw zagranicznych. Pragnąc uniknąć wszystkiego co by mogło opróżnić bieg rokowań i odwieść chwilę zawarcia rozejmu oraz preliminarzów pokojowych między Rosją i Ukrainą a Polską rządy sowieckie Rosji i Ukrainy wobec uzyskania zgody rządu łotewskiego akceptują Rygę jako miejsce dalszych rokowań z Polską pod warunkiem nietykalności delegacji rosyjskiej i ukraińskiej. Oba rządy oczekują w tej sprawie odpowiedzi rządu łotewskiego za pośrednictwem rządu polskiego zanim wyrażą swą ostateczną zgodę na wybór Rygi w celu wyżej wspomnianym, jednocześnie zaś zawiadamiają rząd polski, że nowej delegacji rosyjskiej i ukraińskiej, która się udaje na nowe miejsce rokowań przewodniczyć będzie obywatel Adolf Abramowicz Joffe, że skład nowej delegacji zostanie zamunikowany rządowi polskiemu niezwłocznie i że będzie ona posiadała wystarczające pełnomocnictwa do wszczęcia i doprowadzenia do końca natychmiast po zawarciu rozejmu i preliminarzów pokojowych rokowań, które stały się nikną w sprawie ostatecznego traktatu pokojowego.

Skoro tylko zapewnienie dotyczące żądanych gwarancji dla naszej delegacji zostanie udzielone nasza delegacja uda się na nowe miejsce rokowań. Podpisano: Komisarz ludowy do spraw zagranicznych Cziczewin, Przewodniczący Rady komisarzy ludowych do spraw ukraińskich Rakowski.

Polskie kontrproponycje pokojowe.

W czwartek, dnia 3 bm. obradowała Rada Ministrów wspólnie z członkami polskiej delegacji pokojowej. Po dłuższej dyskusji wybrała Komisję Miedzyministerjalną, która razem z członkami delegacji, wiceministrem Dabskim i posłami — Barlickim, Grabskim i Kiernikiem opracuje konkretne kontrproponycje pokojowe. Do Komisji Miedzyministerjalnej wchodzi: Minister Spr. Zagr. Ks. Sapieha, zastępca Prezesa Ministrów, p. Daszyński, Minister Wojsk, gen. Sosnkowski i Minister Spraw Wewnętrznych p. Skulski. W sobotę, dnia 3 bm. Komisja Miedzyministerjalna odbędzie pierwsze posiedzenie. Wynik prac swych przedstawi Komisja Radzie Obrony Państwa do zatwierdzenia w dniach najbliższych.

Rzekome kontrproponycje polskie.

Wedle „Daily Express“ Polacy przedstawiają Sowietom nast. kontrproponycje. 1) Linia graniczna określona przez Lorda Cursona będzie przesunięta dalej na wschód. 2) Polacy nie przeprowadzą rozbrowienia, dopóki nie nastąpi ogólno-europejskie rozbrowienie. 3) Małe narody, znajdujące się między Polską a Rosją, będą samorzadne. 4) Dobra polskie, skonfiskowane przez Rosję Carską, zostaną Polsce zwrócone. 5) Rosja będzie mogła używać linii kolejowej Grajewa dla ruchu towarowego z Niemcami, jednakże tylko pod ścisłą kontrolą polską i pod warunkiem, że linia ta nie będzie używana do transportowania materiałów wojennych.

Szlakiem teroru bolszewickiego.

Dnia 1 bm. udał się prezydent Ministrów Witos do dalszych okolic uwolnionych z podwładzi bolszewickiej. W Pułtusk przyjął Prezydent Ministrów reprezentantów wszystkich urzędów, którzy zdali mu sprawozdanie ze stanu powiatu po najeździe. Bolszewicy po zajęciu miasta rozpoczęli natychmiast propagandę, zwłaszcza rolną, zachwalając „raj“ bolszewicki. Ustępując, bolszewicy uprowadzili burmistrza miasta, Śniegowskiego i innych obywateli. Premier przyjął następnie przedstawicieli duchowieństwa katolickiego, ewangelickiego i rabina, reprezentacje miast Pułtusk, Nasielska i Wyszakowa, tudzież wójtów i sołtysów gmin okolicznych. Wszystkie relacje zgodne były w skargach na bolszewików. Wedle obliczeń, zabrali bolszewicy z tych powiatów ogółem około 10 000 koni. Prezydent Ministrów przemówił do zebranych, wyjaśniając im, co rząd już uczynił i co jeszcze uczynić zamierza, aby przywrócić z pomocą ludności. W Ostrołęce przedłożono ministrowi również skargi na bolszewików, którzy uprowadzili wszystkie konie i wozy, tak iż strasy wynoszą około 60 procent ogólnego stanu. Zastępcy gmin zwrócili się do premiera z usil-

na prośbą o doraźną pomoc i o dostarczenie koni i żywności, a szczególnie chleba i soli. „Czerwyczajka“ w Ostrołęce, na czele której stał niejaki Kowalewski, były sekretarz związku zawodowego robotników ostrołęckich, wydała szereg wyroków. Z zadowolaniem podnieść należy zachowanie się ludności miejscowej i samorządnej jej działalność w kierunku zwalczania bolszewików. W Łomży zaniesiono przed Prezydenta Ministrów te same skargi. Prezydent Ministrów dokładnie informował się o wszystkich krzywdach dokonanych przez bolszewików i przedstawił zamierzone przez rząd środki pomocy. Późną nocą opuścił Premier Łomżę i udał się do Warszawy.

Wiadomości potoczne.

KALENDARZ na niedzielę, 5 września 1920:

Urbana Papieża.

Słońca wschód o g. 5 18, zach. o g. 6 338.

Księżycy wschód o g. 10 8, zach. o g. 1 19.

Gdańsk. Zaopatrzenie się w kartofle. Jak nam magistrat donosi, iż wskutek dostatecznej ilości kartofli w Gdańsku powinien się każdy o ile możliwości w nie dostatecznie zaopatrzyć, bo nie wiadomo, czy za 8—10 dni będzie można ich dostateczną ilość otrzymać, gdwż transport polskich kartofli po wypełnieniu z końcem zeszłego miesiąca kontraktu dostarczania będzie zaprzestany. Nabywanie większej ilości kartofli leży nie tylko w interesie każdego gospodarstwa, lecz także w interesie zabezpieczenia aprowizacji ludności.

— Na „Biały Krzyż“ złożono w redakcji naszej w dalszym ciągu: Olszewska z Gdańska 60,— mk., Benedyczak z Trewiru 11,— mk. Dalsze składki przyjmujemy.

— Na „Czerwony Krzyż“ złożono dalej w redakcji naszej: zebrane na zarczynach u pp. Drywa w Wrzeszczu 75,— mk. polskich i 35,— mk. niem., A. Szwoch z Starej Pily 5,— mk. p., ks. Wysocki z Oliwy 400,— mk. p. O dalsze składki prosimy.

— Na chleb św. Antoniego złożono w redakcji naszej: Pewna osoba 10.50 mk. p., Jan Woyke z Łęczyc 2.50 mk. p., Wietek z Gdańska 20 mk. n.

— Należy zwrócić uwagę w dzisiejszej gazecie na ogłoszenie w sprawie wydawania nowych kart żywnościowych.

— Polski Konsum wydaje dziś i w poniedziałek żywność. Wstępujcie do Polskiego Konsumu.

— Wydawanie artykułów żywnościowych. W dzisiejszej gazecie umieszczone jest ogłoszenie magistratu, dotyczące wydawania artykułów żywnościowych.

— Osobom, przyczyniającym się do wykrycia nadużyć paskarskich, Urząd Gospodarczy w m. Gdańsku będzie przyznawać wynagrodzenie w wysokości 50 procent wartości skonfiskowanego towaru.

— Według ogłoszenia magistratu, pomieszczonego w dzisiejszej gazecie, cena maksymalna na kartofle została ustanowiona 25 fen. za funt.

Zebrania Towarzystw:

Gdańsk. Zebranie Tow. „Jedność“ odbędzie się 6 bm. w Ochronce, Poggenpuhl 11.

Gdańsk. Zebr. Tow. Św. Zyty w niedzielę, 5. 9. już o godz. 4½ — z powodu zabawy Tow. Polek — w Ochronce, Poggenpuhl 11. Udział wszystkich członków bardzo pożądan.

Gdańsk. Zebr. Tow. Polek odbędzie się w poniedziałek, 6 bm. o godz. 7½ na sali Ochronki przy Poggenpuhl nr. 11.

Wrzeszcz. W przyszły wtorek, 7 bm. odbędzie się w Kleinhammerpark o godz. 7 wieczorem zebranie Tow. Polek.

Stary Szotland. Zebr. Tow. Lud. w poniedziałek, 6 września o godz. 7 wieczorem na sali parafialnej. O liczne przybycie prosi Zarząd.

Kłodawa. Zebr. Tow. Lud. w niedzielę, 5 bm. zaraz po nabożeństwie w zwykłym lokalu. Przybędzie mówca z Gdańska p. Czyżewski.

Szemud, pow. wejherowski. Zebr. Kółka roln. w niedzielę, 5 września o godz. 1-szej po południu w zwykłym lokalu.

Pogódk. Zebr. N. P. R. w niedzielę, 5 września zaraz po nabożeństwie na sali p. Tywusika. Przybędzie mówca zamiejscowy. Liczny udział pożądan.

Gdynia. Sekretariat Towarzystwa Przyjaciół Pomorza otwart dla interesantów dwa razy w tygodniu a mianowicie we wtorki i piatki o godz. 4—6 po poł. w swym lokalu (Gdynia, dom p. Kostnewilnej).

Nakład i druk „Gazety Gdańskiej“ Tow. Akc. w Gdańsku. Redaktor odpowiedzialny Bolesław Kielbratowski w Gdańsku.

Na cel dobroczynny!

Czysty dochód przeznaczony na
żołnierza polskiego!

Towarzystwo Polek w Gdańsku

urządza

w niedzielę, 5. września 1920

na wielkiej sali Strzelnicy
(Friedrich-Wilhelm-Schützenhaus)
przy Promenadzie

Przedstawienie amatorskie

Odogramą zostanie

Czartowska Ława

Dramat ludowy w 4 aktach J. K. Galasiewicza
z muzyką Adama Wrońskiego

Osoby:

Marek Lubon	Stat	} Sieroty
Kazimierz, jego syn	Zosia	
Szymon Rataniec	Grzes Dyrda, parobek w	} służbie Wojciecha
Dominik Mydtek, jego	Katarzyna, wyrobalca	
przybrany syn	Hanka	} Dziewczeta
Wojciech Cichon	Marysia	
Cecylia, jego żona	Malgosia	
Tekla, jej pasierbica	Salusia	
Filip Okaglak	Maciek	} Parobcy
Bartek Wsiołbana	Wojtek	
Kasjer Kloska	Walek	
Regna, żona Filipa	Michał	

Melchior Warcholek, pisarz gminny

Dziewki — Parobki — Rekruci — Muzykanci.

Muzykę wykona Towarzystwo Orkiestralne

Chóry mieszane staraniem

Towarzystw „Sw. Jadwigi i Moniuszki“

Efektu świetlane wykona

Pomorskie Tow. Instalacyjne, Tow. Ako.

Początek przedstawienia punktualnie o godz. 6 tej

Koniec około 10 i pół.

Ceny miejsc: Krzesła po 25, 20, 15, 10, 7, 50, 5,— m.
Wstęp na salę 3,— mk.

Bilety nabywać można poprzednio w „Gazecie Gdańskiej“
w piątek i sobotę tylko od 10—2 po południu.

Dzieci płacą na przedstawieniu pełną cenę.
Za to przybyć mają na próbę generalną w piątek 3-go
września o godz. 5 na wielką salę Strzelnicy.
Wstęp 1,— mk. (2006)

Caffee Bergschlösschen

Am Bischhofsberg

2035

w NIEDZIELĘ WIELKĄ

ZABAWA TANECZNA

O liczne przybycie prosi FRANCISZEK OLINSKI.
Początek o godz. 4-tej popoł.—Wejście z ul. Schwarzenmeer.

Belohnung für Aufdeckung von Schibungen.

- 1) Das Wirtschaftsamt sichert allen Personen, beamteten und anderen, durch deren Mitwirkung bei aufdeckung von Schibungen mit Waren eine Beschlagnahme der Waren erfolgt, 50% des Erlöses für die derart beschlagnahmten Waren als Belohnung zu. Über die Zuteilung des Erlöses entscheidet das Wirtschaftsamt.
- 2) Bei Beteiligung mehrerer Personen entscheidet das Wirtschaftsamt über die Verteilung der Belohnung.
- 3) Die Entscheidungen des Wirtschaftsamtes sind unanfechtbar.

2031

Danzig, den 2. September 1920.

Das Wirtschaftsamt

für das Gebiet der künftigen Freien Stadt Danzig.

Die Tischlerarbeiten der Schulbaracke Brösen

sollen in öffentlicher Verdingung vergeben werden.
Angebote sind verschlossen und mit entsprechender Aufschrift versehen bis

Montag, den 13. September 1920,
vorm. 10 Uhr

in der städt. Hochbauverwaltung, Eisenbahndirektionsgebäude, Zimmer 430 einzureichen.

Die Bedingungen liegen in der städt. Hochbaugeschäftsstelle, im Rathaus in der Langgasse, Zimmer 32 zur Einsicht aus und können auch gegen Erstattung der Schreibgebühren von dort bezogen werden.

Danzig, den 2. September 1920.

DER MAGISTRAT.

Ausgabe neuer Hauptmarkenbogen.

Am Sonnabend, den 4. September werden
abgefertigt:

In der Ausgabestelle: die Haushaltungen der Strassen:

Mädchensch. Faulgraben: Kassab. Markt
Kleine Bäckergrasse.
Mädchensch. Weideng. 61: Nehrungsweg
Reitergrasse.

Knabensch. Baumgart- Heilige Geisthospital,
schegasse, Eingang Kehr- Häkergasse 1—40.
wiedergasse:

Rechtstädt. Mittelschule Gertrudengasse: Karrenwall

Mädchensch. Langfuhr Bahnhofstrasse: Hauptstrasse 1—30.

Knabenschule Langfuhr Luisenstrasse,
Bahnhofstrasse: Luisental.

Neufahrwasser, Mädchen- Am neuen Hafenbassin.
schule Sasperstrasse:

In der Hilfsausgabestelle Schidlitz, Mädchenschule Bektorweg und in der Zweigstelle Neufahrwasser, Mädchenschule Sasperstrasse, werden an diesem Tage die Haushaltungen der Strassen abgefertigt, die bereits zur Abholung aufgerufen worden sind, aber ihre Hauptmarkenbogen noch nicht im Empfang genommen haben.

Danzig, den 2. September 1920.

Der Magistrat.

2032

Abgabe von Lebensmitteln.

Am Sonnabend dieser Woche und im Laufe der nächsten Woche kommen folgende Lebensmittel zur Ausgabe:

1) Am Sonnabend, den 4. September:

Auf die Marken 29 und 29 K der Danziger Lebensmittelkarte für Erwachsene und Kinder 250 Gramm frisches Rindfleisch.

Der Verkauf von städtischer Wurst findet wiederum am kommenden Mittwoch statt,

2) Von Montag, den 6. September:

Auf die Lebensmittelkarte:

a) 250 Gramm Haferflocken zum Preise von M. 180 für das Pfund: Marke 30 der Danziger Lebensmittelkarte für Erwachsene, sowie Marke 35 der Lebensmittelkarte für Erwachsene in den Nachbargemeinden.

b) 250 Gramm Gerstengrütze zum Preise von 95 Pf. f. d. Pfund: Kinderkarte Marke 30 K in Danzig, sowie Marke 35 K in den Nachbargemeinden.

3) Von Dienstag, den 7. September:

Auf die Lebensmittelkarte:

500 Gramm Kunsthonig zum Preise von M. 250 f. d. Pfund: Marke 31 und 31 K der Danziger Lebensmittelkarten für Erwachsene und Kinder, sowie Marken 36 und 36 K der Lebensmittelkarten für Erwachsene und Kinder in den Nachbargemeinden: 2030

Der Kunsthonig ist in üblicher Weise zu beziehen.

Die bei den Kolonialwarenhändlern vorhandenen Restbestände an Bienenhonig können zum Preise von M. 12,50 f. d. Pfund markenfrei verkauft werden.

Die Einreichung der vereinnahmten Marken erfolgt in der üblichen Weise.

Danzig, den 2. September 1920.

Der Magistrat.

PANIENKA z odpowiednim wykształceniem władająca polskim i niemieckim potrzebna jako

PRAKTYKANTKA

BIUROWA, do biura technicznego. Oferty pod nr. 2318 do Ekspedycji „Gazety Gdańskiej“.

Obszerne śpichrze

w NOWYMPORCIE
(około 6000 m. kw.)

stosownie także na śpichrze celne, z połączeniem kolejowym, od zaraz do wynajęcia.

Bank Związku Spółek Zarobkowych
Gdańsk, Holzmarkt Nr. 18.

Bekanntmachung über die Neuregelung
des Verkehrs mit Vieh und Fleisch.

Auf Grund von § 2 der Verordnung über die Errichtung des Wirtschaftsamtes wird mit Zustimmung der zuständigen Ausschüsse folgendes angeordnet:

§ 1.

Sämtliche Verordnungen über die öffentliche Bewirtschaftung von Vieh und Fleisch einschliesslich der Verordnungen des Wirtschaftsamtes vom 24. 6. 1920 und vom 8. und 10. Juli 1920 werden aufgehoben, mit Ausnahme der Be-

stimmungen über Höchstpreise, über Ein- und Ausfuhr und der Verordnung über Lieferungsverträge auf Schweine vom 24. 8. 1920 nebst den Ausführungsbestimmungen.

Schwebende Strafverfahren werden hierdurch nicht berührt.

§ 2.

Der Handel mit Zucht-, Nutz- und Schlachtvieh sowie die gewerbsmässige Schlachtung dieser Tiere, der Verkauf von Fleisch und die gewerbliche Verarbeitung von Fleisch und Innereien zu Wurst, ist nur den Inhabern von Ausweiskarten gestattet.

§ 3.

Ausweiskarten werden nur an gelernte Fleischer und solche Personen (Danziger Staatsangehörigkeit ausgehändig, die vor dem 1. 8. 1914 mit Vieh und Fleisch gehandelt haben. Die Ausfertigung der Ausweiskarten geschieht auf Befürwortung der zuständigen Kommunalverbände durch das Wirtschaftsamt, Fleischstelle, Danzig, Schlachthof. Ausserdem können Viehverwertungsgenossenschaften und anderen Organisationen besondere Ausweise erteilt werden.

§ 4.

Sämtliche gewerbsmässigen Schlachtungen sind am Sonnabend jeder Woche mit Angabe der Schlachtgewichte den Kommunalverbänden bzw. den von ihnen beauftragten Stellen zu melden. Diese Angaben dienen lediglich statistischen Zwecken.

§ 5.

Sämtliches Fleisch, das in öffentlichen Verkaufsstellen freigegeben wird, muss amtlich untersucht und als solches gekennzeichnet sein. Das in die Städte Danzig und Zoppot von auswärts eingeführte Fleisch ist in allen Fällen vor dem Verkauf den Schlachthöfen zwecks Untersuchung zuzuführen. Die Magistrate können hierfür eine Eingangsgebühr erheben.

§ 6.

Das aus dem Ausland eingeführte Vieh und Fleisch muss in allen Fällen tierärztlich untersucht werden.

§ 7.

Allen Händlern und Fleischern ist die Herstellung von Dauerware aus Fleisch jeder Art verboten, soweit nicht das Einsalzen von Fleisch im ordnungsmässigen Frisch- und Fleischvertrieb notwendig ist, um das Verderben von Vorräten zu verhindern.

Fleischer, die Fleisch von einem Verbraucher zur Herstellung von Dauerware erhalten, sind verpflichtet, ein Verzeichnis der einzelnen Verbraucher anzugeben: Name und Wohnort des Verbrauchers sowie Menge und Art des gelieferten Fleisches. Der Verbraucher hat die Angaben in dem Verzeichnis zu unterschreiben und mit der Versicherung der Richtigkeit zu versehen. Die Eintragungen sind zu nummerieren. Die einzelnen Fleischstücke sind mit einem Zettel zu versehen, auf dem Name und Wohnung des Verbrauchers, sowie die Eintragsnummer aus der Liste anzugeben sind.

§ 8.

Die Fleischer haben die Preise des bei ihnen zum Verkauf stehenden Fleisches durch einen Aushängezettel, der im Schaufenster an sichtbarer Stelle anzubringen ist, bekanntzugeben.

§ 9.

Zu widerhandlungen gegen die vorstehenden Bestimmungen werden mit Gefängnis bis zu 6 Monaten oder mit Geldstrafe bis zu 1500 Mark bestraft. Auch kann auf Grund der Verordnung des Bundesrats vom 23. II. 1915 in Verbindung mit der Verordnung des Staatsrats vom 16. Juni 1920 durch die Kommunalverbände die Schliessung des Ladens angeordnet und der Handel untersagt werden.

Geschieht die Verletzung dieser Regelung des Verkehrs mit Vieh und Fleisch zum Zwecke der Wiederveräusserung mit Gewinn, so ist auf Grund der Schleichhandelsverordnung auf Gefängnis und auf Geldstrafe bis 500 000 Mark, in besonders schweren Fällen auch auf Zuchthaus bis zu 5 Jahren und Geldstrafe bis zu 500 tausend Mark zu erkennen.

Unserlaubte Ausfuhr von Vieh und Fleisch ist nach besonderer Verordnung des Staatsrates mit Gefängnis und Zuchthaus bis zu 5 Jahren und mit Geldstrafe bedroht.

§ 10.

Alle unerlaubt gehandelten oder in den Verkehr gebrachten Vieh- und Fleischmengen oder deren Wert können zugunsten des Freistadtversorgungsverbandes durch Beschluss des Wirtschaftsamtes unentgeltlich für verfallen erklärt werden.

§ 11.

Diese Verordnung tritt am Montag, den 6. September 1920 in Kraft.

Danzig, den 1. September 1920. (2034)

Das Wirtschaftsamt für das Gebiet der künftigen Freien Stadt Danzig.

Korzystna sposobność jazdy do Niemiec

okretem Tow. „Lloyd“ „Grüssgott“

Odjazd w każdy poniedziałek i czwartek
z GDANSKA (Brabank) o godz. 8 rano,
z Sopot (z pomostu) o godz. 9 rano,

W Swinoujściu jest zaraz połączenie do Berlina na dw. Szczeciński
Przyjazd do Berlina w każdy wtorek i piątek o godzinie 8 rano.

Koszta przejazdu: z Gdańska lub Sopot do Swino-
ujścia Mk. 90,— w jedną stronę, oraz Mk. 135,— na
podróż w obydwie strony. (Bilety ważne na 8 dni).

Kabiny, leżaki i bilety zamawiać i nabywać można w biurze

„BALTROPA“

międzynarodowym biurze podróży i komunikacji

Zielona Brama (Grünes Tor) Gdańsk, Tel. 17—36. Sopot, ul. Polnocna 1 (Nordstrasse).

Polska Linja Okrętowa.

Tow. Polsko-Amerykańskiej Zeglugi Morskiej
NEW YORK, 206 BROADWAY.

Regularna komunikacja statków towarowych
Gdańsk — New York i vice versa.

2016

Nadszedł dnia 30-go sierpnia rb.

S/S „WARSZAWA“

Obecnie wyladowuje w **NOWYM PORCIE.**
Bliższych szczegółów udziela

Polsko-Baltyckie Tow. Handlowe i Transportowe Sp. Akc.

WARSZAWA, Długa 25
Telefon 284-61, 206-61, Adr. telegr. „POLBAL“
GDANSK, Szeroka 22/98
Telefon 3255, 3960, 4961.

BOLESŁAW KLASSA

GDANSK, SCHÜSSELDAMM Nr. 27.

Wykonuję garderobę
męską i damską

podług miary

Reperacje szybko i tanio.

1996

Godła i prace malarskie

wykonują

(1744

BRACIA GENDZIERSCY, GDANSK, Burgst. 19b.

OLIVA.

Dom z małym sklepem
wiktoratów ogrodem; około 2
morg. ziemi z kawałkiem
góry piaskowej tanio do
sprzedania. Zgłoszenia do
WILA Oliva
Ludolfinerstr. 24. (2040

Młoda panienska
znająca język polski i nie-
miecki w słowie i piśmie
poszukuje od zaraz lub póź-
niej

POSADY

Włosy kupuje i płaci naj-
wyższe conv.
Fryzjer **KÖRNER** Zgłoszenia pod nr. 2037
GDANSK, Kohlenmarkt 18/19 do Eksp. Gazety Gd.

JESIENNE PALTA MONACHIJSKIE

325, 370, 390, 425, 475, 550, do 1000 Mk.

Palta dla chłopców 90, 100, 110, 130 do 425 Mk.
Swetry od 22 Mk. Spodnie z koszulami od 20 Mk.
Krawaty 3,50. 5,50. 9,75 16. 19. 26. 40. 50—127 Mk.

Męska pracownia krawiecka

Granatowy szewc — Monachijski — szerść wielbłądzia
Reperacje garderoby zimowej

Carl Rabe

52 Langgasse Beutlegasse 11—14.
Fija w Sopocie, Seestrasse 48. (2026

Większą ilość

spodni, płaszczy, kałeson.
i surdutów wojskowych
mam do sprzedania
ze składu w Gdańsku.

HOTEL CONTINENTAL
pokój nr. 15. 2041

Plac składowy

około 40000 m. kw. oparkaniony,
z połączeniem kolejowym tuż przy
dworcu w Oliwie, z 2 stopami około
3000 m. kw. stosownie także na war-
sztat od zaraz do wynajęcia. Oferty upr.

M. Knaak, Oliwa

Posiadamy na składzie tylko futra

oferujemy je korzystnie

Podróż do Gdańska
napewno się opłaci!

Najniższe ceny.
Wielki wybór.

Mówi się po polsku.
Jako zapłatę przyjmuje
się rów. polską pożyczkę

Berliński skład futer

GDANSK, ul. Szeroka nr. 121 I.

2037

OTTO KAIRIES

Skład Hurtowy

elegancie męskie i damskie ubrania. Gwarancja za
piękną i solidną wykonanie i jakość naszych towarów

Wielki skład sukna

wyбір sezonowych nowości

Reperacje

obstalniki wykonujemy szybko
Solidne Ceny

Gdańsk (2027) Tischlergasse 53.

BUCHALTER KORESPONDENT

ma wolne poobiednie godziny i poszukuje na takowe odpo-
wiedniego zajęcia. Łaskawe oferty pod A. L. A. do Gaz.
Gdańskiej (2039)

Louis Stein, Kościerzyna (Pomorze)

zamierza sprzedać swój (1997)

D O M

położony przy Rynku wraz ze składem żelaza, szkła
porcelany oraz materiałów budowlanych i maszyn
rolniczych. Reflektanci zachęca się zgłaszać bezpośrednio.

Arbeitsamt der Stadt Danzig.

Unsere Vermittelungsstelle im Hause Gr. Schar-
machergasse 5/6, Erdgeschoss, vermittelt während
der Dienststunden auch

Nähterinnen

für Näh- und Flickarbeit.

Die Vermittlung ist kostenlos. Vermittelungs-
anträge können auch telephonisch unter Nr. 301
gestellt werden.

Danzig, den 2. September 1920. (2028

Der Magistrat.

POLSKIE MASZyny DO PISANIA

poleca

(1985

Dom Handl. Mercator

Gdańsk Heil. Geistgasse 112 II.

Neuer Höchstpreis für Kartoffeln

Gemäss Beschluss des Wirtschaftsamts vom 2.
d. Mts. bestimmen wir auf Grund des Gesetzes über die
Höchstpreise für den Bereich des Komunalverbandes
der Stadt Danzig folgendes:

- 1) Kartoffeln dürfen von Sonnabend, den 4. d. Mts.
ab im Kleinverkauf höchstens 25 Pf. für das
Pfund, (25.—M. für den Ztr.) kosten.
- 2) Zuwiderhandlungen gegen die Verordnung wer-
den mit Geld— oder Gefängnisstrafe bestraft
können auch die sofortige Schliessung der Ver-
kaufsstelle zur Folge haben.
- 3) Diese Verordnung tritt mit dem 4. September
d. Js. in Kraft.

Danzig, den 2. September 1920 (2029

Der Magistrat.